

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal
Dept of Economics
Question Bank

**B.A. Semester III –
Major III (DSC) – Macro Economics**

दीर्घोत्तरी प्रश्न –

1. राष्ट्रीय उत्पन्नाची संकल्पना स्पष्ट करा.
2. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या विविध पद्धती समजावून सांगा.
3. राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या मोजमापातील अडचणी स्पष्ट करा.
4. पैशाची संकल्पना व कार्ये स्पष्ट करा.
5. पैशाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
6. पैशाच्या मूल्यावर परिणाम करणारे घटक समजावून सांगा.
7. महागाईची संकल्पना व प्रकार स्पष्ट करा.
8. महागाईची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
9. महागाईचे आर्थिक परिणाम विशद करा.
10. मंदी (डिफ्लेशन) म्हणजे काय?
11. मंदीची कारणे स्पष्ट करा.
12. मंदीचे अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम समजावून सांगा.
13. व्यावसायिक चक्राची संकल्पना स्पष्ट करा.
14. व्यावसायिक चक्राचे टप्पे स्पष्ट करा.
15. व्यावसायिक चक्रांची कारणे विशद करा.
16. आर्थिक वाढीची संकल्पना स्पष्ट करा.
17. आर्थिक वाढीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
18. आर्थिक वाढीचे महत्त्व विशद करा.

लघुत्तरी प्रश्न –

1. राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय?
2. राष्ट्रीय उत्पन्नाचा अभ्यास का केला जातो?
3. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याची कोणतीही एक पद्धत सांगा.
4. उत्पादन पद्धत म्हणजे काय?
5. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्यात येणारी एक अडचण लिहा.
6. दुर्हरी मोजणी म्हणजे काय?
7. पैसा म्हणजे काय?
8. पैशाचे एक कार्य लिहा.

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal
Dept of Economics
Question Bank

9. पैशाचा कोणताही एक प्रकार लिहा.
10. कायदेशीर चलन म्हणजे काय?
11. पैशाच्या मूल्यावर परिणाम करणारा एक घटक लिहा.
12. महागाईचा पैशाच्या मूल्यावर काय परिणाम होतो?

13. महागाई म्हणजे काय?
14. महागाईचा एक प्रकार लिहा.
15. महागाईचे एक कारण लिहा.
16. मागणी वाढल्याने महागाई कशी होते?
17. महागाईचा ग्राहकांवर होणारा एक परिणाम लिहा.
18. महागाईचा बचतीवर काय परिणाम होतो?

19. मंदी म्हणजे काय?
20. महागाई व मंदीतील एक फरक लिहा.
21. मंदीचे एक कारण लिहा.
22. मागणी घटल्याने मंदी कशी येते?
23. मंदीचा उत्पादनावर होणारा परिणाम लिहा.
24. मंदीचा रोजगारावर काय परिणाम होतो?

25. व्यावसायिक चक्र म्हणजे काय?
26. व्यावसायिक चक्राचा एक टप्पा लिहा.
27. भरभराट टप्पा म्हणजे काय?
28. मंदीचा टप्पा म्हणजे काय?
29. व्यावसायिक चक्राचे एक कारण लिहा.
30. पतविस्ताराचा चक्रावर काय परिणाम होतो?

31. आर्थिक वाढ म्हणजे काय?
32. आर्थिक वाढ व आर्थिक विकासातील एक फरक लिहा.
33. आर्थिक वाढीवर परिणाम करणारा एक घटक लिहा.
34. भांडवल निर्मिती म्हणजे काय?
35. आर्थिक वाढ का आवश्यक आहे?
36. आर्थिक वाढीचा जीवनमानावर काय परिणाम होतो?

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal
Dept of Economics
Question Bank

Major – IV (Theory): Introduction of Public Economics

दीर्घोत्तरी प्रश्न–

1. सार्वजनिक अर्थशास्त्राची संकल्पना स्पष्ट करा.
2. सार्वजनिक अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
3. सार्वजनिक अर्थशास्त्राचे महत्त्व विशद करा.
4. सार्वजनिक महसूल म्हणजे काय?
5. सार्वजनिक महसुलाचे स्रोत स्पष्ट करा.
6. भारतातील कररचना (आयकर व GST) स्पष्ट करा.
7. सार्वजनिक खर्चाची संकल्पना व वर्गीकरण स्पष्ट करा.
8. भारतात सार्वजनिक खर्च वाढण्याची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
9. विकासशील अर्थव्यवस्थेत सार्वजनिक खर्चाची भूमिका स्पष्ट करा.
10. सार्वजनिक कर्जाची संकल्पना व प्रकार स्पष्ट करा.
11. सार्वजनिक कर्जाचे स्रोत स्पष्ट करा.
12. सार्वजनिक कर्ज वाढण्याची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
13. अर्थसंकल्पाची संकल्पना व महत्त्व स्पष्ट करा.
14. अर्थसंकल्पाचे प्रकार स्पष्ट करा.
15. भारताच्या केंद्रीय अर्थसंकल्पाची रचना स्पष्ट करा.
16. वित्तीय धोरणाची संकल्पना व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
17. वित्तीय धोरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
18. नीती आयोगाची उद्दिष्टे, वैशिष्ट्ये व कार्ये स्पष्ट करा.

लघुत्तरी प्रश्न–

1. सार्वजनिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
2. सार्वजनिक अर्थशास्त्राचा अभ्यास का केला जातो?
3. सार्वजनिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती म्हणजे काय?
4. सार्वजनिक व खाजगी खर्चातील एक फरक लिहा.
5. सार्वजनिक अर्थशास्त्राचे एक महत्त्व लिहा.
6. कल्याणकारी राज्य म्हणजे काय?
7. सार्वजनिक महसूल म्हणजे काय?
8. कर म्हणजे काय?
9. कराचे कोणतेही एक प्रकार लिहा.
10. प्रत्यक्ष कर म्हणजे काय?
11. GST म्हणजे काय?
12. GST चा एक फायदा लिहा.

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal

Dept of Economics

Question Bank

13. सार्वजनिक खर्च म्हणजे काय?
14. विकासात्मक खर्च म्हणजे काय?
15. सार्वजनिक खर्च वाढण्याचे एक कारण लिहा.
16. लोकसंख्या वाढीचा खर्चावर परिणाम लिहा.
17. सार्वजनिक खर्चाचा आर्थिक विकासावर परिणाम लिहा.
18. सार्वजनिक खर्चाचा रोजगारावर परिणाम लिहा.
19. सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय?
20. अंतर्गत कर्ज म्हणजे काय?
21. सार्वजनिक कर्जाचे एक स्त्रोत लिहा.
22. बँकांकडून घेतलेले कर्ज म्हणजे काय?
23. सार्वजनिक कर्ज वाढण्याचे एक कारण लिहा.
24. सार्वजनिक कर्जाचा महागाईवर परिणाम लिहा.
25. अर्थसंकल्प म्हणजे काय?
26. वार्षिक अर्थसंकल्प म्हणजे काय?
27. तुटीचा अर्थसंकल्प म्हणजे काय?
28. समतोल अर्थसंकल्प म्हणजे काय?
29. केंद्रीय अर्थसंकल्पाचे एक घटक लिहा.
30. महसुली तूट म्हणजे काय?
31. वित्तीय धोरण म्हणजे काय?
32. वित्तीय धोरणाचे एक उद्दिष्ट लिहा.
33. वित्तीय धोरणाचा आर्थिक विकासावर परिणाम लिहा.
34. वित्तीय धोरणाचा रोजगारावर परिणाम लिहा.
35. नीती आयोग म्हणजे काय?
36. नीती आयोगाचे एक कार्य लिहा.

Major – IKS – Indian Economic Thinkers – I

दीर्घोत्तरी प्रश्न –

1. छत्रपती शिवाजी महाराजांची आर्थिक विचारसरणी स्पष्ट करा.
2. शिवाजी महाराजांचे महसूल व भूमी प्रशासन स्पष्ट करा.
3. शिवाजी महाराजांचे व्यापार व वाणिज्य धोरण स्पष्ट करा.
4. छत्रपती शाहू महाराजांची कृषी व ग्रामीण विकास धोरणे स्पष्ट करा.
5. छत्रपती शाहू महाराजांच्या आर्थिक धोरणांचे मूल्यमापन करा.
6. महात्मा ज्योतिबा फुलेंचे आर्थिक विचार स्पष्ट करा.

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal
Dept of Economics
Question Bank

लघुत्तरी प्रश्न-

1. शिवाजी महाराजांचे महसूल धोरण म्हणजे काय?
2. जमाबंदी पद्धत म्हणजे काय?
3. शिवाजी महाराजांनी व्यापारासाठी कोणती उपाययोजना केली?
4. सागरी व्यापाराचे महत्त्व काय होते?
5. चौथ व सरदेशमुखी म्हणजे काय?
6. महसूल न्याय्यतेचे एक वैशिष्ट्य लिहा.
7. शाहू महाराजांचे कृषीविषयक एक कार्य लिहा.
8. शेतकऱ्यांसाठी केलेली एक सुधारणा लिहा.
9. शाहू महाराजांच्या धोरणांचा उद्देश काय होता?
10. सामाजिक न्याय म्हणजे काय?
11. फुलेंचे आर्थिक विचार कोणावर आधारित होते?
12. शेतकरी शिक्षणाचे महत्त्व काय होते?

B.A. Semester III – Minor (DSC) – Money Income and Employment

1. पैशाची संकल्पना, त्याची वैशिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा.
2. पैशाचे मूल्य काय आहे आणि अर्थव्यवस्थेत त्याचे महत्त्व कसे आहे हे स्पष्ट करा.
3. पैशाच्या मागणीची संकल्पना आणि त्याची कारणे उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
4. महागाईची संकल्पना, प्रकार आणि अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.
5. महागाईची मुख्य कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.
6. महागाई कमी करण्यासाठी वापरले जाणारे उपाय स्पष्ट करा.
7. राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय? त्याचे अर्थव्यवस्थेतील महत्त्व स्पष्ट करा.
8. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा आणि उदाहरण द्या.
9. राष्ट्रीय उत्पन्नाचे आर्थिक विकासात महत्त्व स्पष्ट करा.
10. रोजगाराची संकल्पना, त्याचे अर्थव्यवस्थेत महत्त्व स्पष्ट करा.
11. बेरोजगारीचे प्रकार आणि परिणाम स्पष्ट करा.
12. रोजगार आणि आर्थिक विकास यांचा संबंध स्पष्ट करा. रोजगार वाढीसाठी केलेले उपाय उदाहरणासहित सांगा.
13. उपभोगाची संकल्पना, घटक आणि सिद्धांत स्पष्ट करा.
14. गुंतवणुकीची संकल्पना, घटक आणि उत्पन्नाशी संबंध स्पष्ट करा.
15. रोजगार धोरणाची संकल्पना, भारतातील रोजगार समस्या आणि उपाय स्पष्ट करा.

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal
Dept of Economics
Question Bank

16. “संचय म्हणजे काय? संचयाचे विविध प्रकार आणि त्याचे व्यक्ती, समाज आणि अर्थव्यवस्थेसाठी महत्त्व स्पष्ट करा.”
17. “गुंतवणूक म्हणजे काय? गुंतवणुकीचे प्रकार स्पष्ट करा आणि त्याचे आर्थिक विकासामध्ये योगदान स्पष्ट करा.”
18. “गुंतवणूक गुणक (Investment Multiplier) म्हणजे काय? त्यामध्ये उद्भवणाऱ्या लीक (Leakages) ची रूपे स्पष्ट करा आणि अर्थव्यवस्थेत गुंतवणूक गुणकाचे महत्त्व सांगा.”

लघुत्तरी प्रश्न-

1. पैशाची संकल्पना काय आहे?
2. पैशाची कोणती प्रमुख वैशिष्ट्ये आहेत?
3. पैशाचे मूल्य म्हणजे काय?
4. पैशाचे मूल्य स्थिर ठेवण्यासाठी कोणते घटक महत्त्वाचे आहेत?
5. फिशर यांचा ‘मुद्राक्रम संख्यात्मक सिद्धांत’ काय सांगतो?
6. या सिद्धांतानुसार पैशाच्या पुरवठा आणि किंमतींमधील संबंध कसा आहे?
7. महागाईची संकल्पना काय आहे?
8. महागाईचे कोणकोणते प्रकार आहेत?
9. महागाईची मुख्य कारणे कोणती आहेत?
10. महागाईमुळे अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम काय आहेत?
11. महागाई कमी करण्यासाठी कोणते उपाय वापरले जातात?
12. डिसइन्फ्लेशन म्हणजे काय?
13. मूल्यवृद्धी कमी होणे (Deflation) म्हणजे काय?
14. डेफ्लेशनची संकल्पना स्पष्ट करा.
15. डेफ्लेशनची मुख्य कारणे कोणती आहेत?
16. डेफ्लेशनमुळे अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम काय आहेत?
17. डेफ्लेशन कमी करण्यासाठी रिफ्लेशन उपाय कसे वापरले जातात?
18. रिफ्लेशनची संकल्पना स्पष्ट करा.
19. राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय?
20. राष्ट्रीय उत्पन्नाची संकल्पना अर्थव्यवस्थेत कशी महत्त्वाची आहे?
21. राष्ट्रीय उत्पन्न ठरविणारे प्रमुख घटक कोणते आहेत?
22. या घटकांमुळे अर्थव्यवस्थेवर कसा परिणाम होतो?
23. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या कोणकोणत्या पद्धती आहेत?
24. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजताना कोणकोणत्या अडचणी येतात?
25. रोजगाराची संकल्पना काय आहे?
26. रोजगार अर्थव्यवस्थेसाठी का महत्त्वाचा आहे?
27. से’स मार्केट कायदा काय सांगतो?

Smt. Nankibai Wadhvani Kala Mahavidyalaya, Yavatmal

Dept of Economics

Question Bank

28. केन्सच्या मते रोजगाराची परिस्थिती कशी सुधारता येते?
29. उपभोग कार्य (Consumption Function) म्हणजे काय?
30. उपभोगावर परिणाम करणारे प्रमुख घटक कोणते आहेत?
31. बचत म्हणजे काय?
32. बचतीचे प्रकार कोणकोणते आहेत?
33. गुंतवणूक म्हणजे काय?
34. गुंतवणुकीचे प्रमुख प्रकार कोणते आहेत?
35. गुंतवणूक गुणक (Investment Multiplier) म्हणजे काय?
36. गुंतवणूक गुणकाच्या प्रक्रियेत उद्भवणाऱ्या लीक (Leakages) कोणकोणत्या आहेत?